

העולה היורד לחיינו

כתיבתו של קישון. בכתיבתו ובציור כאחד בולטת הקאריקטורה. נרגשת הכגותך על ידי הפרנה עד לגרוטאסקה. התיאור מצטיין בסיוס חדים ונמרצים ומשובץ הברקות-הומור חניניות.

העולה קישון ממש "יורד לחיינו" בביקורת שבספרו. תפקיד בחוסר הגרמישות שלו, תהג בחוסר האדיבות, הוחיק בזיו החלוציות "שלו". העולה בשפע תביעותיו — כל אלה לא נמלטו מעינו החדשה ועמו השגון של המחבר הצעיר. אך אין זו בקורת הרסנית הניבעת ממרידות — היא ביקורת סלחנית שמקורה באהבה. יחר על כן: ביקורת זו אך עשויה לחבב עלינו את נושאי הביקורת. ללב הקורא חדרת הכרתו העמוקה של המחבר בדברי התקדמה שלו: האפשרות לבקר את התופעות השליליות בחיים הישראליים כמות כאיזון השלילה, תופש הדעה ותופש הביטוי עולים בערכם על החסר ריגות והפגמים ויש בהם משום ערובה לתיקון המצב.

הספר נכתב במקורו הונגרית וההרפור שבו מושפע מההומור ההונגארי המיוחד במינה אף-על-פי-כן — בנושאו וברוחו הוא ספר ישראלי מובהק, ומה גם שזכה לתרגום מעולה, שופע להסי הלשון של המשורר אביגדור המאירי. "העולה היורד לחיינו" תורם בלי ספק, תרומה חשובה לספרות התרמוד הישראלית הנמצאת עדיין בשלב התהוות. משנה השיבות לו על תחו ביטוי לנושא המרכזי של חיינו — קיבוץ הגלויות והיקלטות העליה.

חנה זמר

יפה הצחוק — גם אם הנסיבות הקריות המעוררות אותו הן לעתים קרובות טראגיות. "הצחוק יפה לבריאות: הרופאים מצווים לצחוק" — היה אומר גדול ההומוריסטים היהודים, שלום עליכם. צחוק מפיג מתיחות ומביא פורקן — בין שמקורו בהומור ובין שמקורו בסטירה. אולם הצחוק אינו מטרה בפני עצמה: ההומוריסטן וכן הסטיריקון יש להם אידיאל, שאיפה לשלימות. תאור המציאות (תוא שונה מהאידיאל...) בראי עקום של המגווח עשוי לתקן פגמות יותר מכל הטפת מוסר. אין דבר נורא בעיני אדם מלהיות מגווח.

ספרו של א. קישון "העולה היורד לחיינו" הוא לקט סטירות קטנות, תמונות-תמונות המצטרפות לפסיפס של חיי זמננו. זהו מחרות הוויתו של המחבר, הרפתקאותיו והתרשמויותיו בתקופה הראשונה לשהותו בישראל. העולה החדש. חסר ידיעת השפה וחסר מושג על חיי החברה בישראל, מוצא את עצמו בקלחת הרוחת של חמסין וסוכנות, אולקוס ומפלגות. הול ושבתה, הלואות וצנע, שיכון ולימוד עברית. עיניו הפקוחות של קישון מוצא במהירות מפליאה את הצד המצחיק שבהופעות אלה. 120 הציורים, משה ידי המחבר, הם לא רק אילוסטרציה מצלחת ל-64 הפרקים בספר — הם גם אילוסטרציה אמיתית לאופן

(*) "העולה היורד לחיינו" — לאמרים קישון. ספר - הומורסקות בהוצאת אלכסנדר, 264 עמודים, 120 ציורים. תרגום: אביגדור המאירי.

